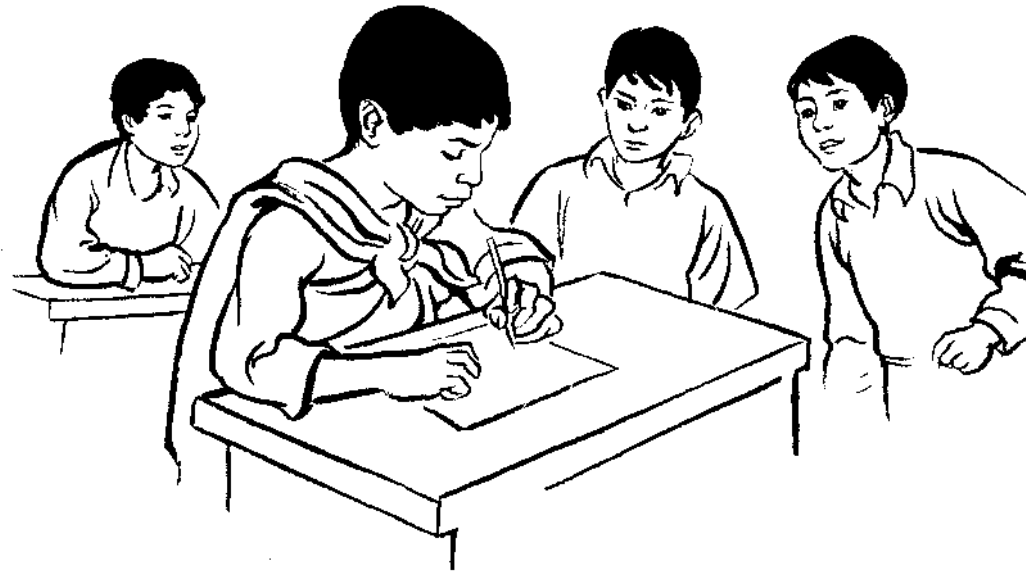

ماخ منجاني خط يخسام

مه کتيو پيه منجاني لأقظ نوختگه شي که
ماخ يختام نه ايدير أف يخساقام.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مشخصات کتاب

عنوان: ماخ منجاني خط يخسام

نوسنده ها: دوست محمد (منجاني)، استاد
فيصل، غلام علي (غيائي)، استاد
اناره، نيك محمد (داوري)،
عبدالجبار (جويي) عبدالقدير (يعقوبي)
واستاد زكيه .

موسسه: موسسه بين المللي زبان شناسي ثمر

زبان: منجاني

سال چاپ ابتدايي : ۱۳۹۱/۲۰۱۲
سال چاپ دوم: ۱۳۹۷/۲۰۱۸

محل چاپ: بدخشان افغانستان

۱۳۹۷

بدخشان افغانستان

فهرست کتاب

30	فاخته	تمرین-	iv	مقدمه
31	غالف	غ	1	أه ر
32	گجه	گ	2	تمرین- ن
33	غلبیل	تمرین-	3	نار
34	پارگ	پ	4	انار
35	زاغه	ز	5	تمرین- م
36	چان	چ	6	مامه
37	زأخمه	تمرین-	7	یایا
38	اگمین	ا	8	یاری
39	کأی	ک	9	تمرین- و
40	طوتیه	ط	10	واره
41	طاوؤسه	تمرین-	11	یور
42	صندوق	ص	12	تمرین- د
43	عطر	ع	13	دریا
44	ظالم	ظ	14	توار
45	قاتره	ق	15	لامه
46	قمریه	تمرین-	16	لاند
47	بنؤلی	بن	17	تمرین- س
48	أمینگه	گ	18	سأسته
49	پیزأبني	تمرین-	19	کاسک
50	خارگه	خ	20	ب تمرین-
51	حجره	ح	21	برس
52	ژغی	ژ	22	بؤته
53	قزه	تمرین-	23	ش ش
54	ضابت	ض	24	قار
55	ذره بین	ذ	25	قراى
56	ثریا	ث	26	تمرین- ژرژه
57	ذبیح	تمرین-	27	شای
58	حرفی ژه منجان زباناں		28	ج
			29	خ ف ی

مقدمه

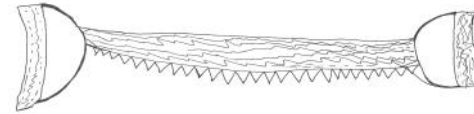
منت خدای عزوجل راست که ما بنده های حقیرش را توفیق نوشتن عنایت فرموده است. زبان به پدیده اجتماعی همیشه در همه جا رهگشا رهنمای علوم بوده و در حقیقت امر نقش مادر و علوم را بازی کرده است. چه بسا انکشاف علوم بدون موجودیت زبان امریست ناممکن. ما با کمک خداوند (ج) بعد از چهار کتاب ابتدائی به زبان منجانی قادر به این شدیم که کتاب درسی برای آموزش شاگردانی که خط دری و منجانی را خوانده نمیتوانند مرتب نماییم. البته این کتاب حاضر که حاوی از اشیائی که در منجان است و مردم به آنها سرکار دارند اطفال آنها را به زودی درک می نمایند همچنان بعضی قصه های جالب در این کتاب گنجانیده و سیستم درسی را انتخاب نمودیم که بهترین و مؤثرترین سیستم درجهان برای آموزش شاگردان استفاده میشود.

مقدمه

احمد و سپاس ژه خداوند توانا آن که نه ماخ توفیق نوختا لیلی تا ماخ ژاوان ده غاشی جایف ارگ غرقام و پیلاوان پانده ورزگی فرمام.

زبان یو پدیده اجتماعی مکی وخت ده مکی جای پانددین نجبشتاوان نه علمان است. ده حقیقت فه رول ژه نبنین ده علماف بازی کیند که بلند قدا ژه علماف بیدون قیا ژه زبانان جبفتی که ناممکن.

ماخ پیه کمک خداوند(ج) باد ژه چفیر کتیوی اپتدایف پیه منجانی زبان کرکرم تا له کتیوی درسی نه شاگرداف که فه خط دری وه فه منجانی بخبندا چکرکناآت و ام نه سویه نه شاگرداف که خط دری بخبندا چکرکناآت ترتیب لیام که مای کتیوی ژه کفه نوختغی شی که دایاف مانده فه میوه غاف، دریاف، حیواناف، و بعضی جالب ناقلی و ایدیر چیزی که ده منجان است و مرم آن ناواف بلدیت لارات و زونگی ودم فاواف قزانآت ده باره یشان مالومات لیا کرکناآت. و ماخ فه سیستم درسی اینتخاب کریام که ژاوان غاشی ایدیر سیستم آموزشی چش که ده مکی جهان نه یاد لیاوان ژم سیستم آن استفاده کناآت.

أره

ده باره نه ستر اره غان

مردم پيه اره فه اوستاف سكدآت. اره له قسم است يو يوساره و ايدير له ساره. پيه له ساره لوييني خشات و پيه يوساره يوكني خيشك.

نجيب يو دگر زوننگ فيه. يان يو اره فيه يه ار روز قاتي زه انديو الافش فه مردم اوستاف اره غي كيند فيه. يو ميبس كه مردمان جنجال كرات زه نجيبان و تات خبر شي. و فه نجيب جاند زيه. باد زاوان نجيبان فه مردم اوستاف اره غي كرا بس كر.

۱ اره چپند قسم است؟ پياو فكه سكدآت؟

۲ اره شكه جور شي مالومات داليت؟

أ	أ	أ	أ
ر	ر	ر	ر
ه	ه	ه	ه

أره

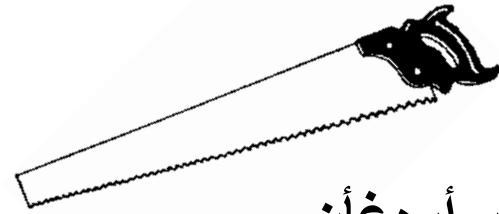
أ	أره
أ ر ه	أره
أ ر ه	أره
ر	أره

أر	رأ	أر
ره	أر	ره
أر	رأ	أر

أ	ه	ر
ه	ه	ه
ه	ر	أ

أره	أره
أره	أره
أره	أره

لهأم درس

أره

ده باره نه دگر اره غان

ژه دگر ارغان وه نجاري زيادر ارگ
غرقات. ژمان كه واى القري جوړي كنات.
اكبر يو دگر زوننگ قيه. يان وه تات
نچار قيه. يان قه اره ژه تاتان غرقدي ياي
نه بازيان. اكبر چقر بند قيه كه وه اره قه
لاستاف سكي. ژمان كه وه ارغان وه
لاندي جاند تيزي قيات. ژه اكبران قه
لاستاف و قه پالاف زخمي كري قيه.

أ	أ	أ	أ
ر	ر	ر	ر
ه	ه	ه	ه

أره

أ
أ ر ه
أ ر ه
أ ر ه
ر

أ	رأ	أر
ه	أر	ره
أ	رأ	أر

أ	ه	ر
ه	ه	ه
أ	ر	ه

أ ر أ ر ه
أ ر أ ر ه
أ ر أ ر ه

أ ر ه
أ ر ه
أ ر ه

- 1 ژه دگر ارغان كدي جاند ارغ غريقد؟
- 2 پيه اره مردم شتي ارغ كنات؟

نأر

ده باره نه نأران

ده ماخ لامه غأشي نأري أست و ده له
چرم ده نأر بأزيوي أوستي أست.
و ده وخت بهار جانده خوش بوى گلي
سغزي آيات. و أم يو قسم سغزه به نام
نه پوئينه غان ده لأب ده نأر سغزي
آيات. مردم منجان ژاواف جانده استفاده
كنات سكاو كه واى دواي أست. قاواف
ده آش در آيات خرات.

- ۱ لأب ده نأر شتي قسم سغزگي سغزي آيات؟
- ۲ پيه نأر مردم فكه آقازات؟

ن	ذ	ذ	ن
---	---	---	---

نأر

نأر ن أ ر ن أ ر ن	ن ن أ ن أ ر نأر
----------------------------	--------------------------

أر	ره	نأ
نه	نر	أن
نر	رأ	أر

نأ	ر	ن
ه	ر	ه
ن	ذ	ه

ن ه نه	ا ن ا ر ان ا ر انار	ن أ ر ن أ ر نأر
-----------	---------------------------	-----------------------

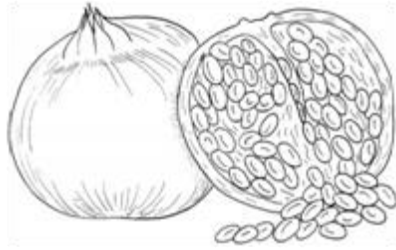
انار

ده باره نه اناران

انار یو میوه‌ی است که مردم قاو جانده بلارات. انار میوه‌ی خوئش مأزه و شیرین است. اناران قه دروئش مردم خرات. قه یاوگایش فشوئات. انار یو میوه‌ی است که ده منجان پیدا چی‌ای. اما مردم ان قاو جانده خوئش لأرات.

آ	ا	ا	ا
---	---	---	---

انار

انار	ا
ان ا ر	ان ا ر
ان ار	ان ار
ا	انار

آ	نر	أر
ره	ار	أن
ها	نا	نه

آ	ا	ا
ر	ن	ه
ه	ن	ه

ان ا ر	ا ن ه	أ ر ه	أ ر
انار	نه	أ ره	أ ر
انار		أ ره	

۱ انار شتی قسم میوه است؟ مالومات

دألیت.

۲ اناران درخت لبت یا ده زأخماف

کارات؟

أراره

ده باره نه ارارين

أراره جاند يو بازيو رامينه
 است. و مردم بخاطر نه
 آبادياف ژاوين استفاده كنات.
 امچنان دستهگي و قاري
 سكدات نه كاي اف نغستاوان و
 ام سكويت مين لقري جوړي
 كنات. و اراره جاند ورزگه
 است. ژاوين مردم ارچيز
 جوړ كنات.

أراره

أراره	أراره
أراره	أراره
أراره	أراره

نه	ار	نا
نر	ره	ار
نا	را	نه

ا	ن	ر
آ	ا	ه
ه	ه	ن

أراره	أراره	أراره	أراره
أراره	أراره	أراره	أراره
أراره	أراره	أراره	أراره

۱ اراره شتي رقم رامينه
 است و مردم نه كه استفاد كنات؟

۲ ايا ماف فه اراره لشكغاف مالومات
 دآليت؟

مامه

ده باره نه مامین

مامه قه ناویسأف جاند بلپت. همیشه وه ناویسی گرد ده مامه جمعی آیأت. باد مامه نا و أف جاند غأشی ناقلی ده باره نه باادبأن و بی ادب زؤنگگأف ناقل کیند. مامه قه ناویسأف غأشی نگه لپت که بی ادبی چکنأت.

۱ ایا مامه قه ناویسأف بلپت. و ناو أف ده کیبم باره ناقل کیند؟

۲ ایا مامین ده ماخ اپیر قدر لپت. و چرگ ماف نه مامینفان احترام کنأف؟ مالؤمات دألپت.

م	م	م	م
---	---	---	---

مامه

م	م	م	م
م	م	م	م
م	م	م	م
م	م	م	م

ما	ره	أم
نر	أر	أن
نه	من	مه

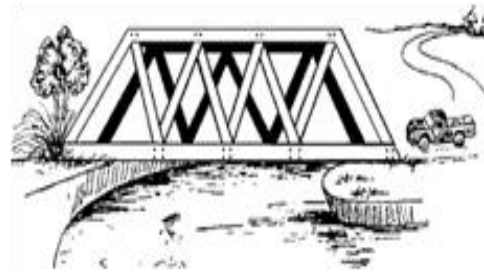
م	ه	ر
ه	ه	ه
ن	ا	م

م	م	ه	ن	م	ه
ما	مه	ر	نا	ام	ه
مامه	رمه	ر	نامه	امان	ه
		مه	نامه	امان	

ی	پ	ی	پ	ای
---	---	---	---	----

یایا

ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی	ی	ی	ی	ی	ی

آفده أم درس

یایا

نأقل ده باره نه یایانان

ده ماخ لامأف ده منجان جانن یایانکی
 أست. و مردم مکی وخت سار پیواؤف
 ژه دریان گیارأت. و کدیقه که آوباز
 فرمی ده وخت تابستان سار ژه یایانکأف
 قه خسر ده دریا لغانات آوبازی کنأت.
 و أم قه چاروايأف و غاؤاف پیوا
 گیارأت.

ی	یا	یؤ
را	ما	نو
نا	او	أ

ی	أ	پ
ا	و	ن
م	ا	ر

ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی	ی	ی	ی	ی	ی

۱ آیا ده ماف لامأف ده منجان یایانکی
 أست؟

۲ یایا ژه چپنن موادأف جور شي
 مالؤمات دألپت؟

ي

ياري

ي ا ر ي | ي ا ر ي
يا ري | يا ري
يا ري | يا ري

يا	يا	اي
را	ما	ني
نا	مي	ار

ي	ا	ي
ا	ن	ذ
م	ا	ر

م ا م ي | ن ا ر ي
ما مي | نا ري
مامي | نار ي
ان ا ر ي | ان ا ر ي
ان ا ر ي | ان ا ر ي

آشکه‌آم درس

ياري

ناقل ده باره نه ياري ان

ده منجان خيرغي است كه بيه ياوگه چالاني
ايات. اما ده زمستان زمان كه يخسري جاند
غريقد و ناوهغه بنده اي و ياوگه درون نه
خيرغين ايست و فه ياري چال كيند. ژه
ياري ان مردم ناغن ككافات، خاستي كنات و
ام فه كاسك ياري نه حيواناف دالات. اما
وېس فه غاندم ده ماشيني خيرغاف يانگات.
واي جاند غاشي ياري كنات.

۱- ژه ياري ان مردم شتي جور كنات؟

۲- ايا ماف كلهفه ياري لشكياف؟

نأوأم درس

احمد

نام

نأقل ژه نامأن

نادرأن يؤ قرأى قيه وأن و نام خارکش قيه. يه ژه نامأنش راضي چقيه. أميشه ده كأي ژوت قيه كه قه نام ژمن تغير دألپت ژمان كه يؤ بى معنى نام أست. وختي كه كديقه قمن خارکش وشپقد يا قه نامم پيست زه سفارم كنم، شتا چكركنم. وه كأيي أف نأيان قه نام احمد انتخاب كرات. و يه ژه نام انتخاب كراوان جاند خوئش قيه. بأدژاوان وه دوستيش قأي احمد وشاوات قيه و احمدأن غأشى معنى لپت.

۱- اول نام ژه احمدأن شتي قيه؟

۲- وه خأي نامأن شتي معنى لپت؟

نام

ن ا م
نام

نام
ی ا م

ي	أ	ي
ا	ن	ذ
م	ا	ر

يأ	يا	اي
را	ما	ني
نا	مي	أر

م ا م ه
ما مه
مامه

ن أ ر ي
نأ ر ي
نأري

ي أ ر ي
يأ ر ي
يأري

دهام درس

واره

ده باره نه وارهغان

و	و	و
---	---	---

واره

واره	و
واره	واره
واره	واره
و	واره

واره جانده گرم است. ار قسم سبزه غي سفزي آيات. كريم ان يو وري قيه كه قاو ده واره نه بچرپنداوان قيند قيه. يه وري جانده سخت قيه. وه ژه كريم ابيران لورد قيه تيد درون ده غاندماف ژمان كه ده واره سبزه غي جانده بلندي است و كريم قه وري چويند قيه. جانده خسته اي. كريم يو ميبس كه جانده بجل شي ژيه قه پاله ژه وريان قريپنده. باد ژاوان ايدير وه وري رستا چكر كند قيه.

وا	يا	نه
ما	اي	نو
رو	وي	وا

و	ا	ي
ن	ا	پ
م	ا	ر

و ر ي	و ر ه	و ا ر م ه	و ا ي ن ه
و ر ي	و ر ه	و ا ر م ه	و ا ي ن ه
و ر ي	و ر ه	و ا ر م ه	و ا ي ن ه

۱- كريم قه وري نكو قيند قيه، جواب ژايت؟

۲ - ده باره نه وارهغان معلومات داليت؟

یور

ناقل ده باره نه یوران

ده منجان وه زوننگي بعضي وخت كه نه بازي ان آیات ژه كايان ده یو بوجيه روغن و برنج غرقأت و آیات ده یو لره جای. جام كنات ایزما و تفاقأت یور. ككافأت ار چیز خرات و بعضي وخت ام كه شوخي كنات قه یور كه دفتغه فرمي لغانات تره اوای و قه ژغاف ژه امدیگران ككافأت. یور ام جاند غاشي و ام ليو است كه اگر تره روي یا ده بدن نه انسانان رسي جاند ودم كقبقد. و ده زمستان یور جاند ضرور است.

ؤ	ؤ	ؤ
---	---	---

یور

یور	یور
ی و ر	ی و ر
ی و ر	ی و ر
ؤ	یور

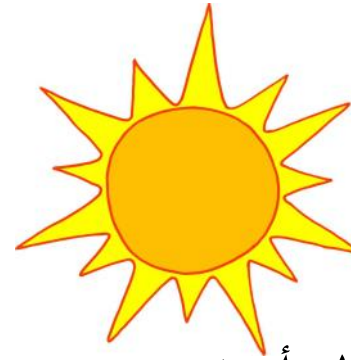
بؤ	یا	یا
پؤ	ما	را
ؤ	یؤ	نا

ی	أ	پ
ا	ؤ	ن
م	ا	ر

نؤي	ی و ر	ن و ر	رؤي
نؤ ي	یور	نور	رؤ ي
نؤي			رؤي

۱- ده منجان وه زوننگي ده كيپم جاياف یور تفاقأت؟

۲- یور شكه پيداي مالومات دألپت؟

میرا

میرا یو نعمت پروردگار است

میرا خداوند(ج) آن به خاطر نه آسایش
موجودات زندغاف و حل مشکلات
بشریت آن یو سیاره پُر نور باحرارت قوی
خلق کری که بیدون او آن غان زندهگی کرا
ژه موجودات زندغاف ناممکن است. اگر
خداوند(ج) آن قه میرا پیدا چیکری قه،
شاید زندهگی کرا ناممکن شیی قه.
سکاوکه وجودان ژه موجودات زندغاف
نه میراگان ضرورت لارات.

۱ قه میرا خداوند(ج) آن نه که پیدا
کری مالومات دألایت؟

۲ میراگان ده کیبم جای موقیبت لبت
تشریح دألایت؟

میرا

م	میرا
م ی ر ا	م ی را
م ی را	م ی را
میرا	م

نا	می	ما
نا	می	من
را	یا	نی

و	ا	م
ن	ر	ی
ه	م	ن

م ی ر ا	م ا م ه	و ا ر م ه
م ی را	ما مه	و ا ر مه
میرا	مامه	و ا ر مه

د	د	د	د
---	---	---	---

دریا

د	د	د	د
د	د	د	د
د	د	د	د
د	د	د	د

در	ا	ما
دي	دم	دو
نا	ده	دا

د	ر	ی
م	ا	و
ن	پ	ه

د	د	د	د
د	د	د	د
د	د	د	د

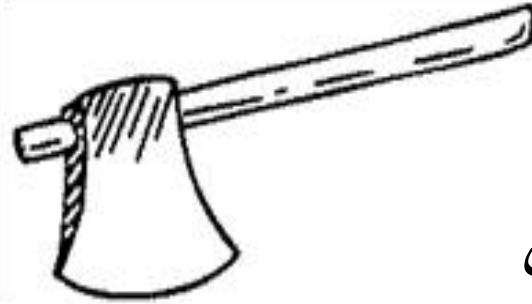
سيزده أم درس

دریا

منجان دریا

منجان دریان جاند پاکیزه و شیرین یاوگه لبت. یه دریا ژه بنرأی دره غاف سرازیرای و مألپن پیه منجان لامأف جریان لبت. یان دریان فه منجان جاند سارسفز و بازو کړي. زأخمي و دأشکي ژه منجانان ژأی دریان یاوگه خرات و أم یان دریان کاپي زیاد لبت. مردم منجان قاوآف پیه چنگکأف و برگکأف غرقأت. و ایدير مردمي به خاطر نه کاپأف درون ده منجان میله أسأت.

- ۱ منجان دریان چرقأم یاوگه لبت. و ژه چپند دره غاف خپفست؟
- ۲ منجان دریان فکؤ جریان لبت؟

توار

ناقل ژه تواران

محمودان يو غاشي توأر ڦيه. ڦاو نه كڦه به
غير ژه خسران چديد ڦيه. يو ميين احمد نه
اوستين سڪستاوان شي و توأرش سمته ڦيه.
ڦه اوسته چسڪست. و نه محمود توأران شي
تا ڦاو ژه محمودان غريقډ. ڦه اوسته پيش
سڪدي. وختي كه ژه محمودان طلوي، وه به
خاطري كه ڦه توأرش جانډ بلبت ڦيه ڦه
احمد شته: ڦه توأر دالم به شرطي كه ده
كوپكاف چدي كه سمته چي اي ژمن ده است
و بؤدم يو توأر است.

ت ت ت ت

توار

توار	ت
ت وار	ت و ار
ت و ار	ت و ار
ت	توار

در	تا	تو
يا	تي	ته
نو	را	يه

ت	و	ت
ه	ن	ي
د	ر	ا

ت و ار	ت ي ر ام ا	ت و ر
توار	تي را ما	تور
توار	تيرا ما	تور

- محمودان چرگ توأر ڦيه و نه احمدان شتي شته؟
- توأر شكه جوړ كنات و كستوه ژه توأران ڦه كيپم جاي ژايات؟

ل	ل	ل	ل
---	---	---	---

لامه

لامه	ل
ل ا م ه	ل ا م ه
لا مه	لا مه
ل	لامه

لا	لی	تا
نو	ما	ری
نؤ	ده	ته

ل	م	ا
ت	و	ه
ن	ر	ی

ل ا م ه	ل ا م ه
لا مه	لا مه
لا له	م لا
لاله	ملا

پانزدهم درس

لامه

یو لومه ژه منجانان

یو لومه ژه منجانان به نام نه غزان است.

یای لامین جاند بازیوه میرغه و ام ستره

است. ده تابستان جاند سقره و مردم فه

غاوآف و چاروایف داوه الهای کنات. و

بعضی مردم آن ژه لامین وره خارقی

لارات. فه چاروایف و غاوآفشان وره ژي

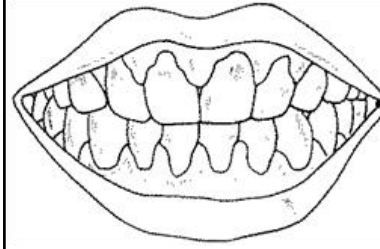
نگه لارات. و غاوی و چاروای ژای لامین

جاند فآربه غی است. و مردم ژای لامین

جاند باغیرتی و مهمانوازی است.

۱ کبیم لامین ژه منجانان ستر میرغه لبت؟
و ام و مردم ژاو لامین چرگی است؟

۲ چپند مردم آن ده میرغه کریچی لارات،
مالومات دألیت؟

لاند

نظافت ژه لانداف

لاندي يو باترين نعمت خداوندي است که نه آر انسانان عطاي کري و آرکدي بايد فه قدر ژه لانداف فزېند. ماخ بايد فه لانداف سار بيگه قاواف برس دام و پاگيزه غي نگه لارام که وه لاندیمان خرابي چأيات و ماخ نه مريضيان روبرويي چأيام. آسانترين طريقه يش مه است که اگر برس چقيه ماخ فه لانداف بايد مسواک دام. بر علاوه ي که لاندیمان پاگيزه غي أيات يو طريقه سنت ژي ام است. و يان جاند ثواب لبت. فه ماخ ژه لاند لريقدوان نگه لبت.

۱ ماخ چرقم ژه لانداف لريقدوان
جلوگيري کنام. ده باره يش تشریح دألپت؟

۲ ايا ماف لاندي کله فه لريقدي؟

لاندا

ل | لاند
ل | ان د
ل | ان د
ل | لاند

لم	لا	يا
پن	پو	نو
دو	دا	لو

ل	ل	م
ا	پ	م
و	د	ه

ل | لاند
ل | ان د
ل | ان د
ت | اوان
ت | اوان
د | درد
د | درد

ساسته

منجان ساستي

ده منجان جاندي زياد ساستي است. كه داو و دساستاف ام غاري وام فاشكي است. ه ساستاف زياد ناخچيري ژي ام است كه مردم بعضي وخت قاواف وينه كنات. و باترين غوش لارات. و امچنان ياف ساستاف ايزما، الاف، و ايدير بعضي چيزي ژيم لارات. و مردم وختي كه فه ويش خلاص كنات يو رقم الافي است. به نام نه ويرساف. و قاياف لريات اقرات نه غاواف و چارواياف.

۱ ده منجان ساستاف شتي است

مالومات داليت؟

۲ منجان ساستاف درهگي لارات ده

باره ناواف تشریح داليت؟

س	سد	سد	س
---	----	----	---

ساسته

س	س
س ا س ت	ساسته
س ا س ته	سه س ته
ساسته	س ا س ت ه
	س

سن	آس	سد
سه	مه	تي
سي	دي	نه

س	سد	ا
ن	ا	م
د	ت	ي

س ا س ت ه	س ا ت ل	س ر م ه
سه س ته	س ا ت ل	سر مه
ساسته	س ا ت ل	سر مه

كاسك

مالؤمات ژه كاسكان

مردم منجان ده وخت بهار

قه كاسك ده زأخمأف

كارأت. كاسك نسبت نه

غاندمأن ودم رسي. مردم

منجان ژه كاسكان كأب استفاده كنأت. نه

حيواناتأن ژه قبيل ياسپأن، خرين، قاترين

و ايدير حيواناتأف دألأت. كاسك ده جأى

كه گرم فرمي جاند حاصل ديلا.

۱ مردم منجان ده كيپم وخت قه كاسك

كارأت؟ ده كيپم جأى جاند حاصل ديلا؟

۲ كاسكان چرقم رنگ لبت، تشریح

كنيت؟

ك	س	ك	ك
---	---	---	---

كاسك

ك	كاسك
ك ا س ك	ك ا س ك
كاسك	ك

كا	سه	كو
يؤ	را	در
مو	يا	ما

ك	ه	س
م	و	ى
ا	د	ر

ك ا س ك	ك ر
كا سك	كر
كاسك	كر

ك ل ن ده
كل نده
كلنده

نوزده أم درس

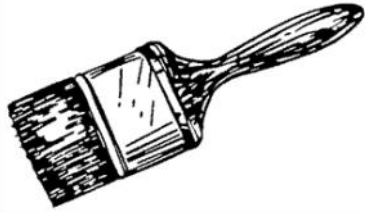

برس

برس یو غاشي چیزی است

برس یو چیزی است که وخت که مردم
کأی جوړي کنات. باد نه کأی أف چونه
أقرات. پیه برس قه کأی أف سپی کنات
برس نه مردم أن جاند ضروري است. اگر
برس چفرمي خیلاکي مشکل است. و پیه
برس ماخ قه کو تغاف سپی کنم و چپند
قسم برسي است که ماخ فقط ژه یو رقم أن
مله نام غرقدام.

ب ب ب ب

برس

ب برس
ب ر س برس
ب ر س برس
ب برس

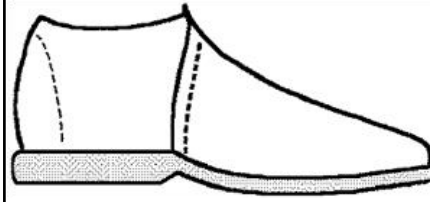
ب	ب	ه
م	ت	ل
ر	ی	ک

بر	بت	به
بل	أم	مؤ
نه	سر	مو

۱ ایا برس نه خایف سپی کراون بکار
ای؟ اگر بکارای مالومات دألیت؟

۲ ماف قراناف که برس شکه جوړ شي
ده بارهیش تشریح کنیت؟

ب ر س برس
ب و ت ه ب و ر ه
ب و ته ب و ره
ب و ته ب و ره

بوته

ناقل ره بوته

یو مېر یو مین نه ایزماگان شي. وختي که ده یو جنگل رسي يه شروع کیند نه ایزما کراوان. یان څه توأر وجپته که څه سکوت دي وه توأر خطا شي ده بوته پش رسي. و څه پاله ژاوان سکست. باد څه ایزما کرا بس کر و شلا شل شي نه کایان.

بوته

بوته	ب
بو ته	ب و ت ه
ب و ت ه	بو ته
ب	بوته

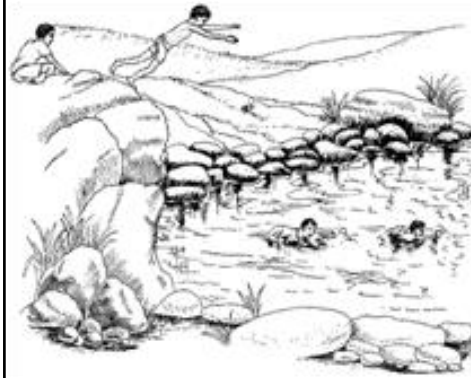
هو	ته	بو
وه	به	له
کو	بو	سو

ه	و	ب
س	ک	ب
ل	ب	ه

ب و ت ه	ب و ت ل ه	ب ا ي س ک ی ل
بو ته	بو تل ه	بايس کيل
بوته	بوته	بايسکيل

۱ وه مېر نه ایزما کرا وان نکو شي مالومات دألپت ؟

۲ ایزما نه که بکار اي، تشریح کنيت ؟

شناو

شناوي ده منجان

مردم منجان پاڙي ڦه شناو ڦڙانأت سڪاو
 كه منجانان جاند غاشي دريا نه شناوان
 لپت. ده تابستان وه زونگگي و مبري ده
 وخت گرمي نه لأب نه دريان آيات. و ده
 دريا شناو درايأت. و به خاطري شناو
 درايأت كه و تنهيشان عرق كيند. اگر ڦه
 خسر چؤزنأت مريضي آيات. بايد ماخ ڦه
 شناو يخسام كه ياگان وخت به درد خؤت.

ش شد ش

شناو

ش | شناو
 ش ن ا و | ش ناو
 ش ن ا و | ش ناو
 ش | شناو

ما	رو	شن
مه	شو	شه
سا	شم	تو

ر	ن	ش
ت	م	س
و	ه	شد

ش ن ا و | ش ا ر ب ت | ش م ا ر ه | ش و ر
 ش ناو | ش ا ر ب ت | ش ما ر ه | ش و ر
 شناو | ش ا ر ب ت | شماره

- ۱ مردم منجان ده کيپم وخت شناو
 درايأت، مالؤمات دألپت؟
- ۲ مردم منجان ده زمستان أم شناو
 درايأت يا خير؟

قار

یو آدسه ژه قاران

قار بصورت عموم چپند نوع است. ژه رامنین و ژه اوستین است که قار ماخ ده کای و ده وشکپنه و ام ده پریور درایات. یو وخت یو کنیان یو قار جاند باریک ده پریور دریی قیه. مردم آن شتات قای چدر ا که یه فرید. یان چفخاتیه. باد چپند مینس پاس قیه که قرشک. چفیر غاوی، له قزی، و آخسه مؤی ژه لاستان لیه. باد شیمان شی اما فایده چقیه.

ق ق ق ق

قار

ق ق ق ق
ق ق ق ق
ق ق ق ق

ق	س	ش
ب	م	ک
و	ه	ا

ق	ق	ق
ق	وت	کو
وه	شه	غا

ق ا ر | ق ی ر ا | ق ر م ی ن
ق ا ر | ق ی ر ا | ق ر مین
ق ا ر | ق ی ر ا | ق ر مین

- ۱ قار به صورت عموم چپند قسم است؟
قه ار کیپم نام غرقیت؟
- ۲ ایا ماف کله قه قار سکستیاف ده باریش تشریح دألیت؟

ی قرای

ناقل ده باره نه قرای آن

قرای نه قرای آن بازو است. رحیم و فرید قرای یی قیأت یای ار روزه ده کئی ارغ کنات قیه و زنده‌گیشان جاند غاشی قیه. اما یو مینس که رحیم نه ایزماگان شی قیه قاو ماینان ژیه و قه پاله ژاوان قد. باد ژاوان که رحیم شال شی و زنده‌گیشان جاند پآسمان شی قیه. ماخ باید قه قدر ژه قرای اف قرانام ژمان که قرای نه قرای آن جاند به درد خؤ. بی‌حترامی نه قرای آن جاند لیو است.

ی	ی	ی
---	---	---

قرای

ی	ق	ا	ی
ق	ر	ا	ی
ق	ر	ا	ی
ق	ر	ا	ی

ی	ا	ی
ر	ا	ی
ق	ر	ا

ی	ا	ی
ل	و	ن
ق	ب	ر

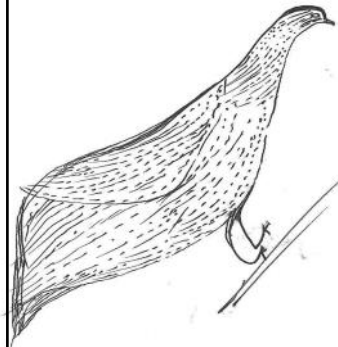
ا	ب	ی	م	ا	ی	د	ا	ی	ق	ا	ی
ا	ب	ی	م	ا	ی	د	ا	ی	ق	ا	ی
ا	ب	ی	م	ا	ی	د	ا	ی	ق	ا	ی

۱- رحیم نه فریدن شتی قیه معلومات دألیت؟

۲- ایا ماف نه قرایفتان احترام کناف؟

ژرژه

ژرژه يو بازيو پآرنده است

ژرژه جانده سرمآسته زغوي و رنگ ژه ژرژين كمش است. و يآيين غآشي اويغ لبت كه قاو زيادر مردم قآقره ژايات. ژرژه ده وخت بهار ژه ارغوغاف چوژي نفيت. مردم منجان وختي كه نه خارقاف آيات. فه چوژيآف ژه ژرژآف عرفآت. قاواف ستري كنآت. وختي كه ستري شيآت. ناواف قافآسي جوړي كنآت. باد ده قافآسآف تنآت قاواف تربيه غي كنآت.

- ۱ ژرژه شتي قسم پآرنده است، ده بارهيش مالومات دآليت؟
- ۲ ژرژه ده كيپم جآي زنده گي كيند، و شتي خوآ، تشریح كنيآ؟

ژ ژ ژ ژ

ژرژه

ژ	ژ	ژ	ژ
ژ	ژ	ژ	ژ
ژ	ژ	ژ	ژ
ژ	ژ	ژ	ژ

ژ	ژم	شر
بر	نر	قه
مه	ره	من

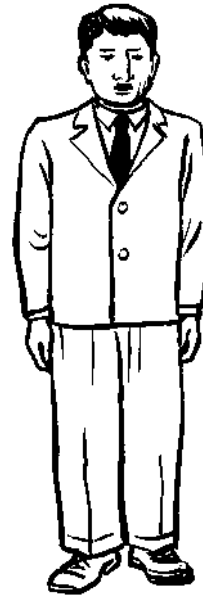
ژ	أ	ر
م	ن	ف
ر	ب	ش

لاستم لرفي. كيدر داروئي دآل.

آره فه رامينه سكدي كه بكار است.

شای

شای ده وخت والو

شای ده منجان ده وخت والو
 بنرأی مینس جانده باقدر و
 مردم ناوان جانده احترام
 کنأت. اړکو که وه شای ای
 قاو طاچه چلکنأت. یو نفر

آمیشه قاتی ش تا نه وخت نکاح کراوان
 آست. باد ژه نکاح آن وه مردم نه کای آفشان
 آیات. باد ژه یو هفته غان وه شای پیه حالت
 پیرانیش ژي رافتار کیند.

شای

ش	ش
ش	ش
ش	ش

ا	ش	م	س
ج	ک	ن	ل
ی	ف	ه	د
جا	شم	شه	شن
یا	شد	قه	نه
جي	ای	له	ده

شای آن شته قه ولایم بلارم.

شای ده والو آست.

ده والو دمبور ه دأت.

- ۱ شای چپند مینس باقدر آست و مردم قاو چپند مینس احترام کنأت؟
- ۲ قه یو مپر کیپم وخت شای شتا کرکمنام، تشریح دألایت؟

بيست شش أم

جاما

استفاده ژه جامائان

جاما مردم به خاطر نه ياؤگ شپنداوان استفاده کنأت. و بعضي مردم وختي که قه خسر وزنأت ژاوان استفاده کنأت. يو ميبس محمودان قه جاما غرقد، شي لأب ده ياوگه تا پيه جاما ياوگه شپند. و جاما ژه لاستان خاتا شي ده ياوگه چاست. و ياوگين قد، ده يو مؤري بند کر. محمودان جاند کؤشش کر که غريفد ولي چکرکر.

- ۱ جاما مردم نه که استفاده کنأت و محمودان قه جاما شتي کر؟
- ۲ جاما شکه جوړ کنأت تشریح دألبيت؟

ج ج ج ج

جاما

ج	جاما
ج ا م ا	ج ا م ا
جا ما	جا ما
جاما	ج

ج	ژ	ی	م
ه	ت	س	و
ر	د	ف	ن

جژ	جی	جم	جه
جن	جو	جر	جف
در	نو	سو	مو

جاله مردم جاند بلارات .

جانته مردم نه نکؤفه که آیأت استفاده کنأت.

خ	خ	خ	خ
---	---	---	---

خوئله

خوله	خ
خوله	خ و ل ه
خ و ل ه	خوله
خ	

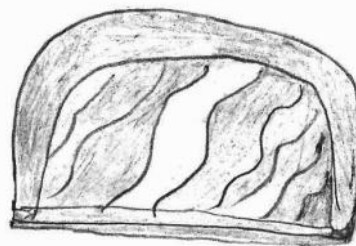
خ	م	ر	ی
ش	ف	ب	ه
ا	ن	و	ژ

خر	خش	خب	خا
بر	أر	ژه	با
ژو	مه	مو	رو

خرمانه خوړاوان است.

خراف جاند ستر شکامبه لارات.

بيست هفتام درس

خوئله

ناقل ژه خوئين

منجان مردم ژه خوئين زياد استفاده كنات. و بعضي ميين زونگي قازه خوئلافشان يو بازي به نام نه خوئ بردنكان است بازي كنات. ياي له گروپي ايات. ار گروپشان نوني تا يو و يو صفر است. واي يو گرد خط ده يو زخمه خشات و يو گروپشان درون ده خط ايات فه پشكاف نه اندگاربان دات و يو كني گرد ده خط زغوي تا فه خوئلاف زاواف و ايدير گروپ چبقايات. وختي كه بقايات واي لرات نه ايدير گرد خطان فه خوئله بيسات. البته له گرد خطي جوړي كنات ژه امدگران لرهغي است.

۱ ده منجان ژه خوئين مردم استفاده

كنات يا خير مالومات داليت؟

۲ فه خوئله شكه جوړه كنات وده كه

درايات؟

فيا يو چيز مهيم نه ديقاناف

يو ميين يو مېران څه پور افش نه اوستاف
 نېپنداوان جېفته. ياف څه فيانكاف غرقدات
 بداري شيات. ياف چپند اوستي نېپنداوت و
 فيايشان قرشك. ياف څه اوستاف نېپندا بس
 كرات. شيات وره كه و تاتشان. وان پيسته
 كه چي ودم آغاياف. ياف شتات كه وه
 فيامان قرشك. ماخ بي كاري وزايم.
 چقرانام ويس شتي كنام. و تاتشان جاند
 خفه شي و قاواف ستيه كه ماف جاند
 بي اتياتي اوستاف.

ف ف ف ف

فيا

فيا
 فاي ا
 فيا
 فا

فا
 فاي ا
 فيا
 فيا

خه	فا	في	فؤ
جه	ژا	فش	مؤ
ري	وا	يا	ما

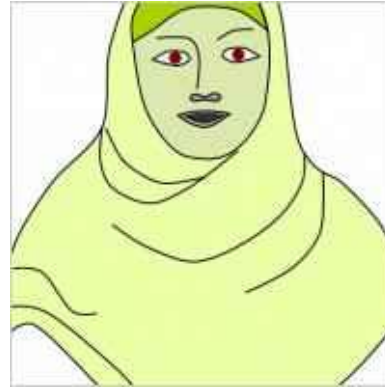
ي	ف	ي	ا
خ	ز	د	ب
ت	و	م	ش

فيا نه ار كاي جاند مهيم است.

و قيا نه آبادياف جوړ كراوان ام استفاده
 كنات.

۱ ژه فيانگان كدي جاند استفاده كيند
 مالومات داليت ؟

۲ فيا شكه جوړي و كيپم فيا جاند محكم
 است ده بارهيش تشریح داليت ؟

نېنه

مه ناقل ژه نېنين

نېنه نه مكيا ف مالوم است يگانه دلسوزه و مهربانه و غمخاره نه زمانافش است. نېنه همیشه وخت ده فكر نه زمانافش است كه چرگ كنم كه وه اينده ژه زمانافش غاشي اي. و بلاخره فه سرنوشت ژه زماناف به خوېي ښيند. و ناواف همیشه دعا خير كيند و زمن صالح بايد فه قدر ژه نېنين كيند. و ام اينده ژه خسران غاشي و ام وه نېنه خو شه اي.

ي	پ	پ	ي
---	---	---	---

نېنه

ي	نېنه
ن ي ن ه	ني نه
ني نه	ن ي ن ه
نېنه	ي

ؤ	ن	ب	م		تي	نا	اي	أى
ى	ل	و	ت		يو	را	من	مر
آ	ر	ن	ف		به	آب	قر	شا

نېنه ده ار وخت نه اولادافش مهربانه است قاواف بلېت.

جنت ژه خو شيان ژه نېنين نه اولاداف ميانسار اي.

- 1 نېنه نه زماناف ماربانه است مالومات داليت؟
- 2 نېنه نه زماناف چرغم ماربانه است؟

فاخته

یو رقام پرنده أست

فاخته ده وخت تیرما زیادر پیدا ای. جاند
بازیو پرنده أست و أم حلیم أست. نسبت
نه ایدیر پرنده غاف فاخته ده وخته بهار
أر غوغی کیند. قاوآف پیه ضرب برستا
بأد ژه چپند وختآن به قدرت خداوند(ج)
زیتی و سپیی ژه أر غوغان نه چوژیان
تبدیل ای. بأد درون ژه أر غوغان نیأت و
آسته آسته ستري آیأت و الخ که و
نپنهیشان پرواز کنأت.

فاخته

فاخته	ف
ف ا خ ت ه	ف ا خ ت ه
فا خ ته	فا خ ته
ف	فاخته

ف	خ	م	ت
ا	ل	ب	ن
د	ر	ج	س

فا	فر	فن	فس
در	ما	سا	جن
تی	سؤ	را	خن

فارو نه ستبتاوان نه یاریان أست.

فسکه ده وخت تأنفس کرا مهیمه أست.

- ۱ فاخته ده کیبم وخت فه چوژیافش نفیت و چرگ پرنده أست، مالومات دألیت؟
- ۲ فاخته غان چرگ رنگ لبت وه شتی خؤ ده بارهیش تشریح دألیت؟

غ	غ	غ	غ
---	---	---	---

غالق

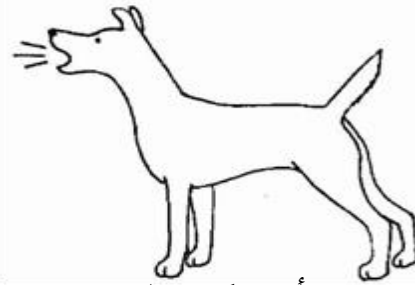
غالق	غ
غالق	غالق
غالق	غالق
غالق	غالق

غم	غل	غا	غه
غن	غر	غذ	غف
غي	نه	كه	لا

غ	غ	غ	غ
ك	ق	خ	ج
ل	ا	ف	م

غالق ده وفاداري ژه ليو انديوالآن بدر است.

ورگ دشمن ژه غالقان و مؤين است.

سى يكام درس

غالق

ناقل ژه غالقان

يو مينس يو غالق و يو ورگ ده يو جاى يك جايي شيات. باد وه ورگان فه غالق شته كه تو چي اميشه فاربه استاي. و زه اميشه سرگردان ده داشكاف فربه چشم. و غالقان شته زه باوفا استم فه حولي ژه سابانم نكه لارم. و مافظت ژه ار چيزيان كنم. و اگر بارغه يا و خراغ فرمم ده ابير ده ساب لقرم استم. اما تو بخاطري كه اميشه نه مردم ان خيانت كني. و ارچي كه ده گيرت ژيه خري. پياو خاطر وپس تو تا ياگان چيزي گير چكني و خراغ وزيي. و اميشه سرگردان ده ساستاف و سكاو فاربه چايي. باد ورگان فه غالق شته زه متسف استم. قاي وظيفه اجرا كرا چكر كنم. تشكر ژه نصيتانت. تو اي نه خاي جاى ان زه ايم نه خاي جاى ان.

- آيا غالقان و ورگان فه ام ديگر لشكي فيه تشرح كنيت؟
- رنگ ژه غالقان و ژه ورگان شتي قسم است مالومات داليت؟

گجه

گجه یو نوع پرنده است.

گجه یو نوع پرنده است که به گجه ده چالاف و یاوگاف ده جنگلاف است. گجه الخ که وه ایدیر پرنده غي پرواز کرا چیکرکیند. وختي که وه زوننگي قاوه زقرات پرواز کرا چکرکیند. فقط ده یاوگه غوطه دي. باد که لاشه غه شي وه زوننگي قايه غرقات. به قه لاستاف زه زوننگاف پيه نېنگه دي. و اف خوش شان ایست.

گ	گ	گ	گ
---	---	---	---

گجه

گ	گجه
گ ج ه	گج ه
گج ه	گ ج ه
گجه	گ

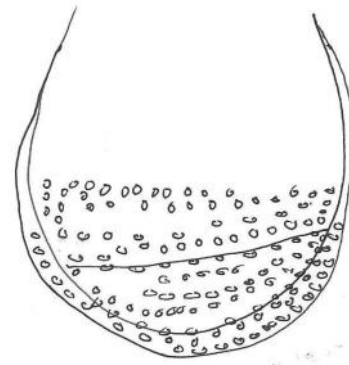
گ	خ	ب	م
ل	ت	د	ش
ح	ر	ی	س

گل	دم	سر	دي
قي	سا	ما	سي
تي	در	بي	لي

گجین وه غوش خراب است.

اچکدي قه غوش ژاوين چخوت.

- آیا گجه پرواز کرا کر کیند و کو زندگی کیند مالومات دألیت؟
- گجین شتي رقام رنگ لبت تشریح دألیت؟

غلبیل

مالوومات ژه غلبیل آن.

غلبیل یو چیزی است که مردم آن ده غلبیل جاند سارکار لارات. مردم فه غاندم، کاسک، مؤغه و ایدیر چیزاف بیه غلبیل پرویزات تا پاکیزه ای. وختی که پاکیزه شی ارکدی که فرمی قاو نه خیرگین بیسات یانگات. وختی که نرم شی، قاو یاری ژایات. باد ژه یاریان ناغن کخاقات.

- ۱ غلبیل نه که به کار ای، مالوومات دألایت؟
- ۲ غلبیل شکه جورکنات، توضیح دألایت؟

غلبیل

غلبیل	غ
غل بیل	غ ل ب ی ل
غل ب ی ل	غل بیل
غ	غلبیل

غا	مل	غل	غا
دي	يش	قر	دم
خم	لي	خي	شو

غ	ا	ل	م
د	م	ی	ق
ش	و	س	خ

غلبیل نه نویژداوان نه غاندم آن است.

غلبیل ژه سگان و ژه آهنچادران جور کنات.

پ	پ	پ	پ
---	---	---	---

پارگ

پ	پارگ
پ ا ر گ	پا رگ
پا رگ	پ ا ر گ
پارگ	پ

ق	پا	را	مج
غا	کم	پو	پر
شه	پج	چر	تا

و	پ	ا	ر
ي	گ	ت	چ
ف	ج	ک	م

خایف پارگی لارات و پارگاف غویی لارات.
 ساسته چپند فه که بلنده فرمی نه سرانش پانده لبت.

سی چهارم درس

پارگ

ناقل ژه پارگان

پارگ یو موجود زیان کار است. یه همیشه نه مردم آن ضرر رسبند. ارکو که فه غاندم درایات و پارگی به خاطر ناوان ار رقام جای که فرمی سورف کنات. فه غاندماف ترفات. ده یو جای زخیره کنات به خاطر نه خرچ زمستانانشان پارگی فه ژغاف پلاساف و ایدیر چیزاف ام پاره غی کنات.

- ۱ پارگ شتی رقام موجود است و شتی کیند؟
- ۲ پارگ فه غاندم نه کو ایست تشریح دالیت؟

زاغه

زاغه یو پرنده است.

زاغي ده منجان ده وخت تیرما جاند پیداي آیات. زاغاف وه رنگشان نروي است. زاغي قه غاندماف جاند خرات. مردم به خاطر نه زاغین ده زآخماف بپوني دات. و زاغاف که وه نبقگی سرخي است. بعضي مردم ژ آیات وای حلالي است قاواف واینه کنات. تالگات و خراتشان. زاغي له رقامي است.

ز ز ز ز

زاغه

ز	زاغه
زاغ ه	زا غه
زا غه	ز ا غ ه
زاغه	ز

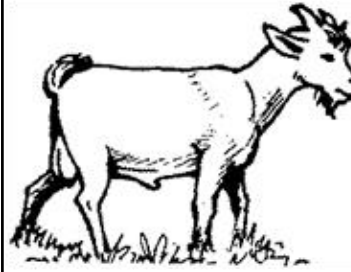
ز	ا	ر	غ
خ	م	ش	پ
ل	ب	ت	قا

زا	زم	غا	شا
قا	لا	ما	خا
پا	تا	را	بر

زندهگي الخ که یو یاوگه وشکایا است.

زندهگي باید به خووشي گياري.

- 1 زاغاف شتي رقام رنگ لارات ده کيپم وخت پیداي آیات؟
- 2 زاغه کو زندهگي کيند مالومات داليت؟

چان

یو نائل ژه چانان.

وه قزي ده ماه جدي زيات. و چاني زاياف له ماه باد كقدر كه ستري شيات و سابشان قاواف ژه پريوران نينگ. وختي كه مردم نه چاناف نوتي درايات به خاطري كه چان جاند عيبي است. يو آدم چيكر كيند قاواف نكه لبتا. ناواف لوييني يا بنراني فرمات و گرنه چان جاند عيبي است.

چ	چ	چ	چ
---	---	---	---

چان

چ	چ	چان
چ ه ن	چ ه ن	چان
چ ه ن	چ ه ن	چان
چ	چ	چان

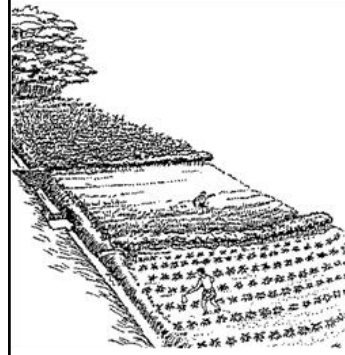
چ	ح	خ	ه
م	ی	د	ز
ر	ق	ش	س

چی	چا	چه	مه
می	در	فا	شا
دم	حا	ما	قا

چوپان ده ساسته جاند زغري.

چاني زياد شوخي است .

- ۱ قه چان مردم چپند وخت باد ژه پريوران نينگات ؟
- ۲ چان ده وخت دگدري شتي خوت مالومات داليت ؟

زأخمه

ارزش ژه زأخمين

زأخمه يو باارزش ترين چيزي ده دنيا و ده باره ده اقتصاد نه مردم ان است. ار مبر كه ده زنده گي كووشش كيند كه زأخمه جوړه كيند يا خيند و مبر ده وخت خايكان موفق است. و ام وه اولادي ژاوان ده اينده موفقي است. زأخمه اميشه نه ار آدمان بكار اي، اما ايدير چيز گب اي و زأخمه وزيي. امچنان زأخمين وه ناموسان يو مقام است. چي ده زأخمه تجاوز اي يا ده ناموس يو است. بايد كووشش كنم زأخمي خنام و قواوف چپلارام.

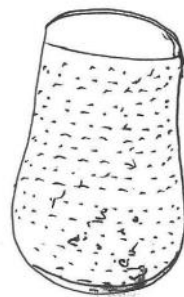
زأخمه

ز	زأخمه	
زأخ	أ	م
زه	خمه	ه
زأخمه		ز

ز	خ	م	ف
ي	ه	ا	ف
ي	د	ت	ك
زا	زی	قا	تا
پی	دا	تی	خد
ها	قه	ده	یا

قه چوژياف ده وخت بهار وه پرنده غي قواوف نقرات.
گواره نه نولپقداوان نه دگدراف است.

- ۱ ايا زأخمين ارزش لبت يا چلپت، مالومات داليت؟
- ۲ زأخمه قه شتي قسم جاي ژايات، تشریح داليت؟

اگمین

اگمین جاند شیرین است

اگمین ژه زنبوراف مردم غرقأت. و زنبوراف که اگمین لارات جاند پاکیزه غي است. وای همیشه ده گلأف و پاکیزه سفزه غاف نبنأت تا فه اگمین ژاواف غرقأت. نه یپنبن شان أقرأت. اگر کیپمه فه ژاواف ده چتألیاف نبنأت فاوه دستي مزأتش. یای زنبوري جاند نازکي است. أركدي فاواف نگه لپتا چکرکنأت. و اگمین ژأیاف قیمت است. و أمچنان جاند فایده لپت. مردم ژأیان زیاد استفاده کنأت .

ا	ا	ا	ا
---	---	---	---

اگمین

ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا
ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا
ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا
ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا

ا	ب	گ	د	ه	و	ز
ا	ب	گ	د	ه	و	ز
ا	ب	گ	د	ه	و	ز
ا	ب	گ	د	ه	و	ز

اگمین نه ناجور یاف دوا است. مردم ژاوان زیاد استفاده کنأت.

شهید ژه رنگش قرانی.

۱ اگمین شکه جوړي ده بارهیش مالومات دألپت ؟

۲ وه جای ژه زنبوراف شتي رقام جای است تشریح دألپت ؟

ځاى

منجان ځاى

ماخ مردم منجانان زيادر نياستايماں ده
 ځاى است. ياف ځاى اف چفير ستنى
 لارات. و داي ځاى اف له قاري درايات. و
 ځاى اف بنراى دوکاني ژي ام لارات. و
 امچنان ده ځاى اف ليقدېني ام جوړي
 کنات. به خاطر نه ناغن کڅېډاوآن. و يو
 روژان ام لبت که وه لي پياو نيرد و ام
 يو غانزا لبت. به خاطر نه خشيراځاف
 وستايواں.

ځ	ځ	ځ	ځ
---	---	---	---

ځاى

ځ	ځاى
ځ اى	ځاى
ځ اى	ځاى
ځاى	ځاى

زا	زى	قا	تا
پى	تى	تي	چو
ها	فه	ده	يا

ز	خ	م	ڦ
ى	ه	ا	ف
چ	د	ت	ځ

ځرم ارکو که چال فرمي جاند پيدا اي.

ځاى نه مردم ان جاند بکار است.

- ده منجان فه ځاى اف نه که جوړي
کنات مالومات دالبت؟
- ځاى شکه جوړي تشریح دالبت؟

ظ	ظ	ظ	ظ
---	---	---	---

ظاهر غه

ظ	ظاهر غه
ظ ا ه ر غ ه	ظ ا ه ر غ ه
ظ ا ه ر غ ه	ظ ا ه ر غ ه
ظ	ظ

و	ص	ط	ظ
ی	پ	ت	خ
گ	ک	ج	چ

ته	تی	تی	با
مؤ	با	ظا	نه
لا	خي	جا	جو

ظاهار غین جاندا امید و آرزوی قیأت.

ظاهر غه یو هوشیار کنځیکه ځیه.

چهل ام درس

ظاهر غه

قصه ژه ظاهر غین

ظاهر غه نام ژه یو کنځیکین است جاندا شوقیغه نه مکتبأن ځیه، اما قاوه تات و نښه نه مکتب شیاوان چلکنات. وه وختیکه ځه کنځیکاف ویند که ژه مکتبأن رخصتی آیات. طرف نه گایافشان آیات یه جاندا خفغه ای ځیه. وه همیشه ځیه فکر کیند که زه چرگ کنم تا ځه تات و نښیم رازي کینم که ځمن نه مکتبأن جافات تا الخکه و ایدیرکنځیکي زه ام درس بخوانم. بعد یه شي سکپیرنه تات و نښین قاوآف شته: اگر اجازه دالآف زه مکتب ایم. درس بخوانم. باد و تات و نښین شتات: به یو شرط لکنام که ده درسآف کوشش کنی و قاتی ژه کنځیکاف ایی و آسی. وه جاندا خوشوخته شي ژه تات و نښین تشکری کر. بلاخیر نسبت نه شوق و علاقغان که ځیه نه مکتبأن شیاوان شروع کر. وه نم نتیجهغان رسی که اول نمرغه ژه

1. ظاهر غین نکه جاندا علاقه ځیه؟

2. مکتب بخپنداوان شتی فایده لبت؟

ط	ط	ط	ط
---	---	---	---

طوتيه

طوتيه	ط
طوتيه	ط و ت ي ه
ط و ي ه	طوتيه
ط	طوتيه

فا	قى	قا	طا	ط	ا	ق	ن
گو	طي	كي	طأ	خ	ق	ى	ل
اي	كه	نه	خه	ك	ه	س	ف

طوتيه جاندا شيرين زبانه است كه قاوه ارکدي بلبت.

طوتيه جاندا کم یافته است. اگر نه پا مردم قاوه نگه لارات.

چهل يكام درس

طوتيه

يو جالب ناقل زه طوتيين.

يو وختي من يو طوتيه فيه و طوتيه جاندا بازيوه فيه. و من قايه ارچيزي ياد ليم فيه. يه طوتيه جاندا غاشي راژيند فيه. اميشه ساتم قازاين تير فيه. يو مينس قه طوتيه بيرون زه قفاسان لكرم و خياني شيم چكر. زه وران اغايم كه وه طوتيه چش. جاندا ورخاطا شيم. قمير و قدير بدأوايم. بلاخره وژرم كه ده ميز قايه وه پشكين خورغه. جاندا دقين شيم. زه زه طوتيينم اچ وخت چفرميم.

۱ قه طوتيه پشكين كو خورغه فيه تشریح دأليت؟

۲ طوتيه كو زندهگي كيند و شتي خوت؟

چهل دوام درس أم.

طاووسه

طاووسه يو
پرنده است.

طاووسه جاند بازيو پرنده است. ولي يه صيح پرواز كرا چكر كيند. كب كب پرواز كيند. طاووسه ده افغانستان يپند پيدايه چي اي. طاووسين جاند غاشي رنگ و بازيو قانگ فازرگي لبت. خداوند(ج) ان قايه جاند بازيو پرنده خلقه كرغه. وه وختي كه قه فازرگافش اله اي كيند جاند بازيوي نمأت. اما يه قه پالافش ته ده فازرگافش جاي كيند.

طاووسه

ط	طاووسه
ط ا و و س ه	طاو و سه
طا و و س ه	ط ا و و س ه
طاووسه	ط

ط	ا	ق	ن
خ	ق	ى	ل
ك	ه	س	ف
طا	قا	قى	فا
سه	له	كى	يا
خه	نه	كه	اي

فازرگي ژه طاووسين بازيوي است .

يپلكه تا وختي بازيوه نمي كه بر ده طاووسه فرمي.

- ۱ طاووسه چرگ پرنده است؟
- ۲ طاووسه كو زندگي كيند تشریح دأليت؟

ص	ص	ص	ص
---	---	---	---

صندوق

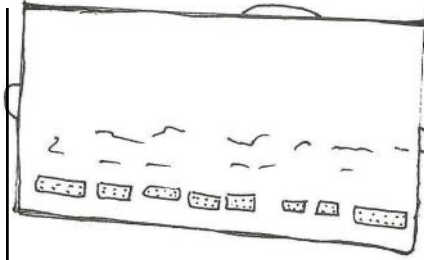
ص	صندوق
ص ن د و ق	صن دوق
ص ن د و ق	صن دوق
ص	صندوق

ص	ص	صه	صو	ص	ف	س
صا	صن	صم	صش	ص	خ	ش
صس	صي	صج	صر	ص	ق	ب

سوادار و بی سواد برابر است؟

صابون نه پگین وزنایاوان است.

چهل سی ام درس

صندوق

مه ناقل ژه صندوقان

صندوق ژه آهین چادران جور کنات. قای
 ارکدي جورکرا چکرکیند. بعضي استادي
 است که به نام نه البیسازاف است. قای
 جور کنات و مردم دای صندوق بعضي
 چیزی وستات. و ده صندوق که است دای
 کیم چیزی فه گب چي اي به خاطري که
 صندوقان ژه خسران زاجیره و ام قلف
 لبت. درون داو فه گردانکاف ژغاف وه فه
 بعضي مهيم چیزاف دات که دراماني
 وزیات و صندوق نایاف استفاده اي.

۱ آیا فه صندوق یا مردم جور کرا
 کرکنات؟

۲ آیا مگي مردم آن نه صندوقان
 ضرورت لارات یا خیر؟

چهل چهارم درس.

عطر

عطر ده بوئله أست .

عطر جانده يو چيزي خوئش بوئى أست كه مردم ژاوان جانده استفاده كنات سكاو كه وه بوئى ژه عطران نه اركاى ژي خوئشش ايست. عطران اصل و بدل لبت. مردم فه عطر ده وخت والو، عيد و بعضي جاى اف دير استفاده كنات. بوئى ژه عطران فه دماغ ژه آدمان تازه كيند. و نه صحتان ام فايده لبت. عطر متزاد باد بوئى أست كه قاو ژه بينان فيند.

ع	ع	ع	ع
---	---	---	---

عطر

ع	ع	ع	ع
ع	ع	ع	ع
ع	ع	ع	ع
ع	ع	ع	ع

ع	ف	ج	ه
غ	ل	ش	ط
ق	ب	ن	م
جف	عه	عم	عل
غف	عس	عش	عب
قف	عن	أن	طى

عطر ژه عطاران خنا كه خوئش بوئى لبت.

پاله فارا تا جاى كه پلاس فرمي.

۱ عطران چرگ بوئى لبت؟ مردم كو ژاوان استفاده كنات و متزاد نه كه است؟

۲ عطر شكه جوړي مالومات داليت؟

ق	ق	ق	ق
---	---	---	---

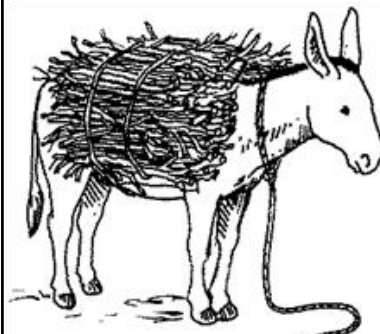
قاتره

ق	قاتره
ق ا ت ر ه	قا تره
قا تره	ق ا ت ر ه
قاتره	ق

ق	و	ی	م
ا	ل	ش	ت
ر	خ	ف	د
قا	قو	قي	قم
شا	شل	تا	را
خا	قد	قا	قي

قاتره ده ساسته تاقهغه زندهگي کيند.

اچ درنده قاوه خوړا چکرکيند.

چهل پنج ام درس

قاتره

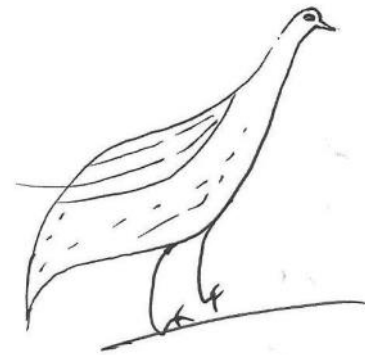
ناقل ژه يو قاترين

قاتره يو حيوان أليغه است. يه ناسل ژه خرين و ياسپان است. قاتره به خاطر نه قيرا خيشگاوان است. قاتره جاند بقوته و ده ماخ منطقه ژه قاترين جاند ارگ غرقأت. قاترين يو خاصيت باد لبت که وه اگر زوم کيند و چفخاتي ايدير امکان چلپت که قاوه ده زغفا پاس آقازي. و ام قاطرين ناسل چلپت و ارگ ژه قاترين ده منجان ايزما خيشگا و بعضي وخت نه يايوان نه غاندمان، غراي ان و نه سواريان است.

۱ قاتره ژه کيېم حيواناف پيدا اي و ام نه که استفاده کنات؟

۲ قاترين چپند سال عمر لبت و کو زندهگي کيند تشریح دألپت؟

قمریه

مه ناقل ژه قمریین

قمریه یو بی زبان پرنده أست که ده منجان کب پیدایه ای. أما ده شهراف جاند زیاد پیدایه ای. قمریه جاند حلیمه أست. یه ده مندای اف و دوکاناف سر ده یبو اف و برنجاف نبات. قمریه فه زنده گی یش ته ده آهن چادراف و برنده غاف کیند. یه شکه فه چدر اوی و ام قایه کدیقه چدی. ده منجان ژه وخت بهاران تا تیرما پیدایه ای. ده ایدیر وخت نه جای گرم ان آیات.

- ۱ قمریه تره کو زنده گی کیند و ده اماخ منطقه چي وخت اسات؟
- ۲ قمریین چرگ رنگ لبت و چپند پالی لبت، مالومات دالیت؟

قمریه

ق	ق	ق	ق
م	م	م	م
ر	ر	ر	ر
ی	ی	ی	ی
ه	ه	ه	ه

ق	ع	ص	ه
ق	ر	ف	ف
ت	ب	ا	خ
قا	صه	ار	تا
اخ	قص	خا	بر
تب	ای	سر	ای

قمریه زیاد بازیوه است که ارکای قاوه خوش لبت.

قمریه جاند زیاد پارواز کیند.

بنوئي

ناقل ژه يو لامين ژه منجانان

بنوئي يو لامه ژه منجانان است كه بنوئي ژه سران باد ژه له لاماف قرار لبت. ده بنوئي تقريبان بنراى يو صفر (30) يا زيادر كايي است. بنوئي ده تاوستان جاند سر سفز و بازيو است. وه مردمش جاند با اتفاقي است. وه جاند مهمان نوازي و مهمان دوستي است. ايدير ياي مردم ده ار ارگ جاند باغيرتي است. و ار غاشي ارگ ژاي لامين شروع اي به خاطري كه ياي مردم ژه بنوئي ان جاند با اتفاقي است.

بن بن بن بنوئي

بنوئي	بن
بنو لي	بن و ل ي
بن و ل ي	بنو لي
بن	بنوئي

بنوئي	بنوئي	بنوئي	بنوئي
بنوئي	بنوئي	بنوئي	بنوئي
بنوئي	بنوئي	بنوئي	بنوئي
بنوئي	بنوئي	بنوئي	بنوئي

بنوئي ده تاوستان جاند خوب جاي است.

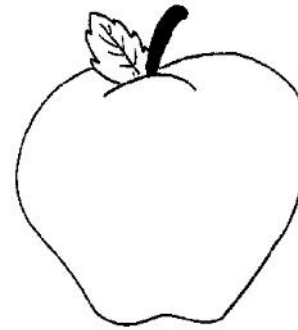
ژمن فیه شته شي. کبدر داروي دال.

۱ ده بنوئي چپند كايي است مالومات داليت؟

۲ ده بنوئي شتي كارات مالومات داليت؟

چهل هشتام درس

أمینڱه

مالوٽات ژه أمینڱین

أمینڱه یو غاشي میوه أست. یه أمینڱه ده جای شیرینه أست که وره وه یاوگهیش یخه فرمی. أمینڱه بر علاوه که ویتامین لبت یه نه جاند مریضي أف دوايه أست و أم جاند نه انسانان فایده لبت. و مردم ژه أمینڱین خیلی استفاده کنات. أمینڱین ده ترکیبش آهن لبت. و ژاین باید وه ژنکی که حامله غي فرمات باید زیاد استفاده کنات که و پور یا لغده که تولدی غاشي و بیدون عیب به دنیا ایست.

أ أ أ أ

أمینڱه

گ	أم ی ن گ ه
أمینڱه	أ مین گه
أمینڱه	أم ی ن گ ه
گ	أمینڱه

بش	گ	گ	ک
خ	ه	ن	ب
ط	ض	ث	د
گا	تا	شد	طف
خه	نه	قد	گي
گه	گا	ضا	کا

أمینڱه جاند یو میوه شیرین أست.

أمینڱین چي رقأم رنگ لبت.

۱ أمینڱه ده چي رقم جای غاشکه أست؟

۲ کیبم رقم أمینڱین نه صحتان زیاد فایده لبت؟

پیز اُبنی

قصه ده باره نه پیز اُبنی اُن

پیز اُبنی وه نأر وری ژه مویین اُست. وختی که یه ستر شی قای پیز اُبنی ژایات. فه پیز اُبنی مردم ده وخت عید قربان فاو قربانی کنات (تالگات) به خاطری که سنت حضرت ابراهیم (ع) اُن وزای. وختی که ژه خداوند (ج) اُن وای نه حضرت ابراهیم (ع) اُن آغای که فه پورت قربانی کن. و اُن فه پورش آماده کر که تېلگ. وختی که فه چاقوه غرقد ژه طرف خداوند (ج) اُن پیز اُبنی آغای و نه حضرت ابراهیم (ع) اُن امر شی تا ده جای نه پوران فه پیز اُبنی تېلگ.

پیز اُسی

پ	پیز اُبنی
پ ی ز اُ بن ی	پ ی ز ه بنی
پ ی ز اُ بنی	پ ی ز ه بنی ی
پیز اُسی	پ

گ	گ	گ	ک
خ	ه	ن	ب
ط	ض	ث	د
گ	تا	شد	طف
خه	نه	قد	گی
گه	گا	ضا	کا

پیز اُبنی نه قربانی اُن اُست.

تا وی چفرمی وه شاخی چموزات.

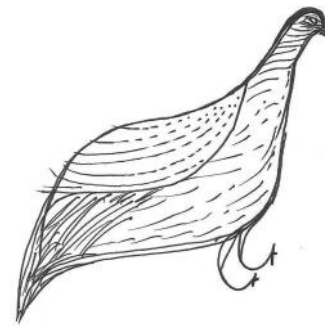
قاسابی که جاند شیأت وه پیز اُبنی حرام ای.

۱- پیز اُبنی وری شکه و فاو چی ده عید

قربانی تالگات، واضح کنیت؟

۲- نه پیز اُبنی اُن تا نه وخت نه تېلگوانش

شتی دالات؟

خارگه

ناقل ژه خارگين

خارگه يو رقم پرنده است. يه ده ساسته زندگي كيند. خارگه وخت زمستان جاند بلند اي ده پيريخاف. يه ده وخت بهار يه پست خيفست و ساري يه جاند غاشي فگاس كيند كه آدمان خوشش ايست. خارگه ده وخت كه فه ياوگه شپند ده ميداني پرواز كرا چكر كيند. داو وخت اگر رسي فه خارگه غرقي. ده غير داو خارگه جاند هوشياره است كه بيدون ژه مآرمي آن ايدير غرقد ا چكر كني. و خارگين جاند غاشي غوش لبت.

خ خ خ خ

خارگه

خ	خ
خ ا گ ه	خارگه
خ ا ر گ ه	خارگه
خ ا ر گ ه	خارگه

خ	ا	ت	ش
خ	ه	ن	ب
ط	ض	ف	د

خا	تا	شد	طف
خه	نه	قد	خن
به	ها	ضا	ها

ده يو لامه ده منجان فه خارگاف ده وخت تاوستان ده يو مينس معين زياد غرقات .

غالف مكي وخت ده يو لقراست اما انديوال بي وفا قازه چپندين نفراف اي و بي و فاي كنات.

- 1 خارگه كو زندگي كيند و ژاو سحر شتي كيند؟
- 2 خارگين چي رقم رنگ لبت و چپند وخت عمر لبت؟

حجره

ناقل ژه یو حجره غان

حجره الخ که رزگی گای است که بعضی غانزا ژایات و بعضی ام حجره ژایات. و مردم درون دای قه حبوبات الخ که قه خشیر، پایا، روغن، قروت و قه ایدير جیزاف وستات سکاو که اله سرقین و ام جای امن است. پشکه، پارگ و ایدير حیوانی خورا چکرکنات. کایفه که حجره چلبت ژه لاستان ژه پشکین به تنگ است. حجره نه بعضی چیزاف وستایاوان غاشی است.

ح	ح	ح	ح
---	---	---	---

حجره

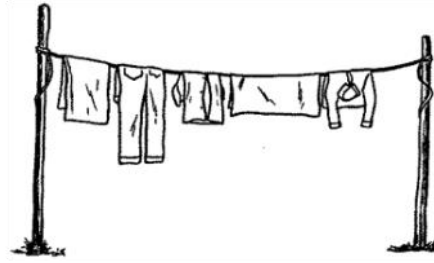
ح	حجره	
ح ج ر ه	حج ره	
حج ره	ح ج ر ه	
حجره	ح	

پ	ج	ح	خ
چ	خ	ژ	ژ
ق	ف	و	و
حا	قه	می	می
پو	سی	سی	ژم
کز	آت	ات	آت

حجره یو جای است که وه ژنکی قه خشیراگافشان محافظت کنات .

تکه و تکه که یکجا خری. غرای داو تکه که تاقه خری.

- ۱ حجره چرگ جای است و شتی وستات دای باره مالومات دالیت؟
- ۲ ژه ماف حجره غان شتیقه ترفتات یا پشکین خوره؟

ژ غي

ژ غي نه آغاستاوان

محمود يو خياط است و جاند بازيو ژ غي ژيد. مردم فه ژ غافشان ار وخت كه نه ژياوان شيأت نه محمودان ايسأت سكاو كه جاند غاشي ژ غي نسبت نه ايديراف ژيد. فه ژ غاف كه محمود ژيد جاند محكمي و خووش پايشي است. ژ غي مردم ده وخته نوروز، عيد، و الويشان جاند ژيات. ژ غي يو عنعنات فرهنگي افغانستان غان است.

ژ ژ ژ ژ

ژ غي

ژ	ژ غي
ژ غ ي	ژ غي
ژ غ ي	ژ غ ي
ژ غ ي	ژ غ ي

ژ	ا	ع	ب
ح	و	ل	ت
ف	ف	ه	م
ژا	عا	ما	فو
با	وا	ژو	ها
فه	لا	حا	تا

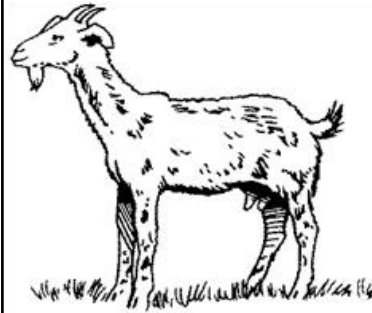
ژ غي ژه رنگا رنگ تکه غاف جوړي آيات.

خياطي يو کسپ حلال است.

زه ژايم که زه استم تو ژايي که زه استم. نه ته استای نه زه استم.

۱ فه کيپم آدم خياط ژايات، مالومات دآليت؟

۲ فه ژ غاف ژه چپند رقم کاله غان جوړي کنأت، تشریح کنيت؟

ڦزه

مله يو ڦزه است

ڦزه يو حيوان اهلي غه است که ڦزه ده ته ده لاست نه چوپانان است. اما ڦزه خيلي عيبي غه است. وختي که ده نوأت ڦنات ژايين اچکدي بس چي ايست. نه اررکربن ان بدآوي. اگر آلاف ام زياد فرمي، ڦزين قرار چلپت. نه ڦزين ژه ميرغين کاده و ساسته و جنگل غاشي. ام ڦزين نه يخان اجي تاقت چلپت و کبدر ژي که نڦي ڦزه ته ده کوپکاف جاي اي.

ڦوزه

ڦا	و	ڦا	ڦوزه
ڦا	و	ڦا	ڦوزه
ڦا	و	ڦا	ڦوزه
ڦا	و	ڦا	ڦوزه

ڦا	فن	ها	اش
ڦه	ڦي	ڦي	ضا
ڦي	حي	ته	ڦه

ڦا	ا	ف	ڦ
ه	ح	ش	ک
ت	ا	ي	ض

ڦزه ده غاراف نغرا قابله است.

وره که يه اي غير ژه ناخچير ان ايدير شتيقه شيا چيکرکيند.

- 1 ڦزه ڦه مير غه جانده بلپت يا ڦه ساسته، مالومات داليت؟
- 2 ڦزين شتي رقم غوش لپت، تشریح داليت؟

ضابط

ناقل ژه ضابطان

ضابط یو کلیمه نظامي است که به استعمال اي نه شخصي آن که وه رتبش بلندر ژه عسکران است. که یان وه امتیازش نسبت نه عسکراف بلندر است. و امر ژه ضابطان سار ده عسکراف بچالي. ضابط همیشه خدمتگار جامیعه است. و نه مردمأنش ژه صدق دلان خدمت کیند. ژه وطن آن و ژه ناموسأنش دفاع کیند و پا وخت فه جان ژه خسران به خاطر نه مردم آن ده خطر دیلد.

۱ ضابط چرگ آدم است واضح

مالومات دألپت؟

۲ ضابط چرگ ژغي آغدي تشریح

دألپت؟

ض	ض	ض	ض
---	---	---	---

ضابط

ض	ض	ض	ض
ض	ض	ض	ض
ض	ض	ض	ض
ض	ض	ض	ض

ض	ی	ل	خ	ض	لا	نا	گن
ا	ن	م	ر	گر	صل	قم	خا
ح	ق	ص	گ	را	حق	من	حا

ضابط پا وخت صلح بخوایی.

آرامي آرزو ژاوان است.

فه قدر ژه صحت آن ژه ماریض آن پرسا.

ذره بين

مه مالومات څه ذره بين ان

ذره بين الخ که شیشه‌غه است و یو آله‌ي پرکاشش است که آرچیز نه خای آپیران خیشک څه ذره بين ان و ډاکټري زياد استفاده کنات به خاطر نه میکروټاف و بعضي دانه‌غاف که ده غروه نه مريض ان نیات به غير څه ذره بين ان پيه ايدير شتيگاف لشکا چي اي. پياو تاخشيصي وه ذره بينان جاند حرارت لبت. اگر ده مقابل نه ميراکان نکه لاري و اشعه ژاوان سر ده آرچیز که فرمي فاو دفيقد.

ذ	ذ	ذ	ذ
---	---	---	---

ذره بين

ذ	ذره بين
ذ ر ه ب ی ن	ذ ره بين
ذ ره بين	ذ ره ب ی ن
ذره بين	ذ

ض	ز	ظ	ذ
ا	ن	م	ذ
ح	ق	ص	گ
ضا	لا	نا	ذا
گر	ذي	قم	خأ
را	حق	نؤ	حا

ذره بين یو چیز کم پیدا است که ده منجان جاند کب پیدا اي.

آدم لیوان ده باره نه ايديراف گمان غاشي چلبت.

- ۱ ذره بين چرگ آله است و ژاوان کدي جاند استفاده کيند؟
- ۲ ذره بينان چر قام رنگ لبت، مالومات دألپت؟

ثريا

ثريا يو قسم تليفون

ثريا يو نوع گوښي است که مردم ده جای که پایه چفرمي ژاوان جاند استفاده کنات. و نظامي ژاوان جاند ارگ غرقات سکاو که ثريايي توسط قمر مصنوي نه یک دیگران وصل آيات. اگر أنتن ژه ايدير شبکه غاف خراب اي، ناواف کيپم مشکل څه ايجاد چي اي. ثريان جاند مصرف لبت. وپس مردم ژاوان کب استفاده کنات به خاطر که ژه ايدير دستگاہ اف وه مصرف شان کب است.

ث ث ث ث

ثريا

ث	ثريا
ث ر ي ا	ث ر ي ا
ث ر ي ا	ث ر ي ا
ثريا	ث

ض	ث	ظ	ذ	ضا	لا	نا	ذا
ا	ن	ث	ذ	گر	ذي	قم	خا
ح	ق	ص	گ	ثأ	حق	ذو	خأ

ثريا به خاطر نه سهولت ان نه مردم ان جوړ شي تا وای څه مشکلات شان پياو حل کنات.

ثريا يو آله برقي است توسط برق ارگ کيند.

خالغا پيره ژه وي ان.

- ١ ثريا ژه کيپم دستگان نه یکديگران وصل اي، مالومات دأليت؟
- ٢ آيا ده افغانستان ثريا جوړي و ژاوان استفاده اي؟

ذبیح

ذبیح نام ژه یو زوئنگگان

ذبیح یو شاگرد لایق است. ذبیح پا وخت قه کار خانگی آفش حلي کیند. و جاند بانظافت است. ذبیح مكي وخت ژه خوئبان ده وخت نه نمپژان وشكي طارت کیند قه نمپژش بخپند باد تا نه چای خوراوان قه درس آفش بخپند. باد ژه چای خوراوان ذبیح منظم دریشي کیند نه مکتبان اي. وه نه معلماف و أم نه أمصنفاوش جاند احترام کیند. قه شکفه چدفي. جاند بردبار است. مكي قاو بلارات و أمچنان ناوان احترام کنات.

ذبیح

ذ	ذبیح	ذ
ذ بی ح	ذ بیح	ذ
ذ بی ح	ذ بیح	ذ
ذ	ذبیح	ذ

ذ	ا	پ	و
ن	ع	غ	ف
و	ش	ژ	د
ذا	ذی	ذؤ	ذم
نع	نه	قد	پو
به	أب	ض	ها

أر که پگه وشكي رزق و روزي ژاوان زیاد است.

أرچي که دل بخايي اگر كوئشش كني ده لاست آقازي.

أماخ ساستي بيگانه پرأستي.

۱- ذبیح أن شتي رقام خاسیاتی قیأت، مالومات دألیت؟

۲- ذبیح چرگ دریشي آغدي قیه؟

الفبای زبان منجانی / الفبا ژه منجان لأقظان

آ	آدم	خ	خارگه	ط	طاوؤسه	ل	لاند
أ	سأسته	د	دمبؤره	ظ	ظالم	م	مامه
ا	اگمین	ذ	ذخیره	ع	عارؤسه	ن	نأخچیر
ب	ببؤك	ر	راوسه	غ	غالف	و	وري
پ	پاپ	ز	زیت	ف	فیا	ؤ	پؤر
ت	تات	ژ	ژرژه	ق	قریگه	ه	هؤش
ث	ثمر	س	سأفده	ق	قول	ی	قراى
ج	جؤك	ش	شال	ك	كتیو	ی	بمبری
چ	چام	بن	بنرأى	خ	خأى	ی	نپنه
ح	حلقه	ص	صابؤن	گ	گادی	ی	یؤر
خ	خره	ض	ضابط	گ	أمینگه		